

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 16 0 К 000206 18 Кж 5
Бања Лука, 11.10.2018. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија др Вељка Икановића, као предсједника вијећа, Горане Микеш и Даниеле Миловановић, као чланова вијећа, уз судјеловање записничара Софије Рибић, у кривичном предмету против оптуженог Р.Ђ., због кривичног дјела убиство из члана 124. став 1. Кривичног законика Републике Српске, одлучујући о жалбама окружног јавног тужиоца из Приједора и браниоца оптуженог, адвоката Б.М. из П., изјављеним против пресуде Окружног суда у Приједору број 16 0 К 000206 18 К од 22.6.2018. године, након одржане сједници вијећа, којој су присуствовали замјеник главног републичког јавног тужиоца Светлана Брковић, оптужени и његов бранилац, донио је дана 11.10.2018. године

ПРЕСУДУ

Одбијају се, као неосноване, жалбе окружног јавног тужиоца из Приједора и браниоца оптуженог Р.Ђ., те потврђује пресуда Окружног суда у Приједору број 16 0 К 000206 18 К од 22.6.2018. године.

Образложење

Побијаном пресудом Окружног суда у Приједору број 16 0 К 000206 18 К од 22.6.2018. године, оглашен је кривим оптужени Р.Ђ., због кривичног дјела убиство из члана 124. став 1. у вези са чланом 26. став 3. Кривичног законика Републике Српске (у даљем тексту: КЗ РС) и осуђен на казну затвора у трајању од 5 (пет) година, у коју казну је, на основу члана 59. став 1. КЗ РС, урачунато вријеме проведено у притвору, почев од 05.12.2017. године, па надаље. На основу члана 82. став 2. КЗ РС, оптуженом је изричена мјера безбједности одузимање предмета – сјекире са дрвеном држалицом.

На основу члана 108. став 3. Закона о кривичном поступку Републике Српске (у даљем тексту: ЗКП РС), са имовинскоправним захтјевом, оштећени је упућен на парницу. На основу члана 99. став 4. ЗКП РС, оптужени је ослобађен обавезе плаћања трошкова кривичног поступка.

Против наведене пресуде жалбе су, благовремено, изјавили окружни јавни тужилац из Приједора и бранилац оптуженог, адвокат Б.М. из П.

Окружни јавни тужилац из Приједора је жалбу изјавио због, погрешно утврђеног чињеничног стања, повреде Кривичног закона, одлуке о кривичној санкцији и трошковима кривичног поступка, са приједлогом да се жалба уважи,

побијана пресуда преиначи и оптуженом изрекне казна затвора у дужем временском трајању, те се обавезе да плати трошкове кривичног поступка или та пресуда укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење.

Бранилац оптуженог је жалбу изјавио због одлуке о кривичној санкцији, са приједлогом да се побијана пресуда преиначи и оптуженом, примјеном одредби о ублажавању казне, изрекне казна затвора у трајању од 3 године.

У писмено поднесеном одговору на жалбу, у смислу одредбе члана 316. ЗКП РС, бранилац оптуженог је предложио да се жалба окружног јавног тужиоца из Приједора, одбије, као неоснована.

У сједници вијећа, замјеник главног републичког јавног тужиоца Светлана Брковић, је изложила и подржала жалбу окружног јавног тужиоца из Приједора. Предложила је да се жалба браниоца оптуженог одбије, као неоснована. Бранилац оптуженог је изложио жалбу и одговор на жалбу, остајући код приговора и приједлога садржаних у истима. Оптужени је у цјелости подржао излагање свог браниоца.

Испитујући побијану пресуду у смислу одредбе члана 320. ЗКП РС, одлучено је као у изреци ове пресуде из слиједећих разлога:

Савјесном анализом и оцјеном доказа, спроведених на главном претресу, на начин како то прописује одредба члана 295. став 2. ЗКП РС, првостепени суд је правилно утврдио све чињенице од одлучног значаја за постојање дјела и кривичне одговорности оптуженог, те постојање околности које његовим радњама, критичне прилике, дају одбрамбени карактер, али истовремено манифестују поступање у прекорачењу граница нужне одбране.

Аргументи из жалбе тужиоца, којима се оспорава припадајуће право на нужну одбрану, тврдњом да је погрешном оцјеном исказа оптуженог, првенствено са аспекта вјеродостојности, изведен погрешан закључак о постојању противправног напада од стране оштећеног, нису основани, јер немају упориште у садржају доказа који су били основа у доношењу побијане пресуде.

Наиме, према утврђењу побијане пресуде, у ком правцу је измијењен чињенични опис радње из диспозитива оптужнице Окружног јавног тужилаштва у Приједору број Т22 0 КТ 0010172 17 од 28.02.2018. године, оптужени је критичног дана, на спрату породичне куће у ком дијелу оптужени живи, одбијајући од себе истовремени противправни напад од стране оштећеног Д.Ђ., свог сина, дрвеном столицом ударио оштећеног у предјелу груди, а затим и сјекиром-металним дијелом задао више удараца оштећеном у предјелу главе, услед којих повреда, за живот важних можданих центара, је наступила смрт оштећеног.

У анализи исказа оптуженог, са аспекта вјеродостојности и тврдње о постојању напада, који се у динамици критичног догађаја, развијао од вербалног, упућеног од стране оштећеног који је живио у приземљу исте породичне куће („сад ћеш видјети ко сам ја“), те доласка на спрат и насилног уласка у кућу у ком дијелу живи оптужени („избио ногом улазна врата и врата

од себе“), као нескривљеног напада који недвосмислено указује на припадајуће право на одбрану, првостепени суд је правилно цијенио чињеницу да је исказ оптуженог из истраге (записник у ПС Приједор од 06.12.2017. и у Окружном јавном тужилаштву Приједор од 06.12.2017. године), те са главног претреса, у свим битним елементима сагласан и досљедан. Правилно је цијенио да је исказ оптуженог, у дијелу тврдњи о тешким и поремећеним породичним односима у дужем временском континуитету (посебно након што је оптужени продао дрва из своје шуме), те физичким нападима од стране оштећеног („нападао ме је, шамарао, доста пио, и мимо пића био безобразан према мени“), у потпуности потврђен исказом свједока В.А., који појашњава да је био присутан и видио када оштећени удара два или три пута оптуженог, да се жалио и другим комшијама да му оштећени „краде паре и туче га“, а у времену релевантном из оптужнице, потврђен материјалним доказима и то записником о увиђају и фотодокументацијом (поломљена дрвена столица, у соби у којој живи оптужени, на спрату куће).

Управо ове околности, које је изнио и оптужени у свом исказу, као једини очевидац критичног догађаја, не оспоравајући дјело у објективном смислу, представљају ваљану основу за прихватање његовог исказа, као вјеродостојног у цјелини, дакле, и у оном дијелу у којем тврди да је, накнадно, поправио браву на улазним и собним вратима, па када се има у виду протек времена од извршења дјела до вршења увиђаја (око два мјесеца), одређена оштећења, на столарији породичне куће која је готово у стању пропадања (како то произилази из фотодокументације), објективно посматрано, нису могла бити ни записнички констатована приликом увиђаја. У том правцу, правилно побијана пресуда, примјеном принципа „in dubio pro reo“, у погледу наведених тврдњи о предузетим радњама након извршења дјела, изводи правилан закључак да исказ оптуженог у дијелу ове одлучне чињенице, није оспорен другим доказима.

Надаље, ваљаност разлога датих у побијаној пресуди за прихватање исказа оптуженог, као вјеродостојног, у односу на оне чињенице и околности које износи у самој динамици развоја критичног догађаја, не може се оспорити аргументима из жалбе тужиоца, којима се указује на разлике у његовом исказу у односу на обдукциони налаз вјештака др М.С., у погледу броја (али не и локације) удараца сјекиром у главу оштећног (од којих је сваки смртоносан), посебно имајући у виду да је, према утврђењу вјештака специјалиста психијатрије С.В.-С. и специјалисте медицинске психологије Т.Д., оптужени дјело извршио у стању битно смањене урачунљивости. Дакле, и по оцјени овог суда, како се то правилно образлаже у побијаној пресуди, у таквом степену умањења способности схватања дјела и управљања поступцима, те конкретним околностима напада (у вечерњим сатима, оптужени већ легао да спава), а посебно индивидуалне специфичности дјела, нема сумње да су перцепције одређених чињеница и околности, које прате извршење дјела, смањене и не могу представљати, саме за себе, основу за другачију оцјену исказа оптуженог у цјелини.

Исказ оптуженог, који је био једини очевидац критичног догађаја, био је предмет посебне и свеобухватне анализе и оцјене у побијаној пресуди, како то произилази из разлога датих у образложењу (странице б., 7. и 8. пасус 1.).

Оцијењен је, са аспекта садржаја, од првог испитивања у ПС П., у Окружном јавном тужилаштву Приједор, до оног датог на главном претресу, дакле, појединачно, са правилним закључком да нема разлика, нити одступања у изношењу битних чињеница и околности извршења дјелом, те у вези са другим доказима, управо на начин како то захтјева одредба члана 295. став 2. ЗКП РС. Дати су и ваљани разлози, у смислу одредбе члана 304. став 7. ЗКП РС, у односу на одређене противријечности, које се тичу броја повреда на глави оштећеног, утврђених обдукционим налазом вјештака др М.С. и исказа оптуженог, те чињенице да, у записник о увиђају, нису констатована оштећења на улазним вратима породичне куће. На тај начин, првостепени суд је правилно утврдио све чињенице од одлучног значаја за постојање дјела и кривичне одговорности оптуженог, те правилно утврдио постојање околности које радњама оптуженог, критичне прилике, дају одбрамбени карактер, али истовремено манифестују поступање у прекорачењу граница нужне одбране. То прекорачење у односу на мјеру нужне одбране, као неопходно потребне за одбијање напада, побијана пресуда процјењује објективно, узимајући у обзир све конкретне околности, а посебно начин и интензитет напада и чињеницу да је оштећени био голорук, али и физички супериорнији (обзиром на разлику у њиховој животној доби), а све то и кроз процјену бројности и јачину удараца у главу, као витални дио тијела, са посљедицама вишеструких прелома костију главе и нагњечења мозга, те друге повреде у предјелу лица. Правилно побијана пресуда утврђује несразмјеру употребљене одбране као оне мјере одбране која је била неопходно потребна за одбијање напада таквог интензитета и у том правцу даје потпуно јасне и аргументоване разлоге (страна 14.), које овај суд прихвата, као ваљано образложене.

Другачији закључак, за који се залаже жалба тужиоца, кроз тврдњу да нема доказа о постојању противправног напада, као једног од конститутивних елемената нужне одбране и да је ову одлучну чињеницу првостепени суд погрешно утврдио прихватајући исказ оптуженог, нема подлогу у доказима изведеним на главном претресу.

Ради тога, и по оцјени овог суда, није било никаквог основа да се исказ оптуженог, не прихвати као вјеродостојан, у цјелости.

Слиједом наведеног правилно је првостепени суд, кроз врло садржајну анализу и оцјену исказа оптуженог и других спроведених доказа, дао у побијаној пресуди ваљану аргументацију за све одлучне чињенице и постојање кривичног дјела убиства из члана 124. став 1. КЗ РС, те околности које радњама оптуженог дају одбрамбени карактер, у смислу одредбе члана 26. став 3. КЗ РС, јер истовремено манифестују поступање у прекорачењу граница нужне одбране.

Слиједом наведеног, овај суд налази да је чињенично стање потпуно и правилно утврђено и да је правилно примјењен Кривични закон, када су радње оптуженог, квалификоване као кривично дјело убиство из члана 124. став 1. у вези са чланом 26. став 3. КЗ РС.

Овај суд је испитао побијану пресуду и у погледу одлуке о кривичној санкцији, налазећи да је првостепени суд правилно и потпуно утврдио све чињенице и околности од одлучног значаја за одмјеравање казне, прописане одредбом члана 52. став 1. КЗ РС.

Наиме, са аспекта законом прописане казне за кривично дјело убиство из члана 124. став 1. КЗ РС (казна затвора најмање 5 година), првостепени суд је дао правилан значај свим утврђеним олакшавајућим и отежавајућим околностима, образложеним у побијаној пресуди, налазећи да се казном затвора у трајању од 5 (пет) година, може остварити сврха кажњавања, у њеном генералном и специјалном облику, који су прописани у одредби члана 43. КЗ РС.

Дате разлоге у том правцу овај суд прихвата, као ваљано образложене.

Утврђене олакшавајуће околности и то животна доб оптуженог (73 године), тешко здравствено стање, чињеница да дјело, у објективном смислу не оспорава, да је у вријеме извршења дјела био битно смањено урачунљив, супротно аргументима из жалбе тужиоца, не оправдавају изрицање већа казне од оне коју је изрекао првостепени суд. Са друге стране, околности које се односе на начин извршења дјела и степен прекорачења мјере одбране нужне за одбијање напада, од кључног значаја су за одлуку о казни и по мишљењу овог суда, те околности у повезаности са временом у којем је леш оштећеног био у кући, на мјесту гдје је дјело извршено, правилно побијана пресуда цијени као отежавајуће околности. Те околности и по оцјени овог суда, не оправдавају мању казну затвора од оне коју је изрекао првостепени суд, па и ону испод граница прописаних законом за конкретно дјело, како се то предлаже у жалби браниоца оптуженог, обзиром на општу сврху кажњавања из одредбе члана 43. КЗ РС.

Ради тога су неосноване жалбе тужиоца и браниоца оптуженог, којима се оспорава правилност и законитост побијане пресуде у дијелу одлуке о кривичној санкцији.

Одлука о трошковима кривичног поступка, донесена је на основу правилне примјене одредбе члана 99. став 4. ЗКП РС, са датим разлозима које се односе на животну доб оптуженог (73 године), те да нема никаквих прихода. Цитирана одредба прописује да суд може ослободити оптуженог дужности да накнади у цјелости или дјелимично трошкове кривичног поступка, ако би њиховим плаћањем било доведено у питање издржавање оптуженог и лица које је дужан да издржава. Из стања списка произилази да је оптужени слабог имовног стања и правилност таквог утврђења чињеничног стања, у оквиру овог жалбеног основа, не оспорава се жалбом тужиоца. Продајом куће и земљишта у Б. (за које, у спису нема доказа о власништву), како се то предлаже у жалби тужиоца, тврдњом да би, у тој ситуацији оптужени био у могућности платити трошкове кривичног поступка, било би доведено у питање, првенствено издржавање једног од тројице синова оптуженог, Д.Ђ., који је, заједно са оштећеним Д.Ђ., живио у приземљу те куће, а који је, према исказима свједока, тешког здравственог стања.

Ради тога су неосновани аргументи из жалбе тужиоца, којима се оспорава правилност и законитост побијане пресуде, у дијелу одлуке о трошковима кривичног поступка.

На основу наведеног и примјеном одредбе члана 327. ЗКП РС, одлучено је као у изреци ове пресуде.

Записничар
Софија Рибич

Предсједник вијећа
др Вељко Икановић

Тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић